EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2021/1654,

29. aprill 2021,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0068/2021),

A. arvestades, et Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (edaspidi „amet") tulude ja kulude eelarvestuse ([1]) kohaselt oli ameti 2019. aasta lõplik eelarve 102 936 916,68 eurot, mis on 2018. aastaga võrreldes 5,40 % suurem; arvestades, et ameti eelarve koosneb peamiselt liidu eelarvest eraldatud vahenditest;

B. arvestades, et kontrollikoda märgib oma aruandes ameti eelarveaasta 2019 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne"), et ta on saanud piisava kindluse selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne, ning et ta on saanud piisava auditi tõendusmaterjali aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta; arvestades, et kontrollikoda esitas siiski märkusega arvamuse seoses eelarveaastate 2016, 2017 ja 2018 kohta teatatud leidudega, mis puudutavad maksete seaduslikkust ja korrektsust; arvestades, et kontrollikoda leidis eelarveaasta 2019 kohta veel ühe vea ja sellega seotud maksed; arvestades, et kui eelarveaastate 2016, 2017 ja 2018 mõju ning 2019. aasta leiuga seotud maksed välja arvata, on kontrollikoda seisukohal, et 31. detsembril 2019 lõppenud aasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed on kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed;

2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva raporti järelmeetmed

1. väljendab heameelt uue tegevdirektori ametisse nimetamise üle 16. juunil 2019; väljendab heameelt ameti üksikasjaliku järelaruande üle, milles käsitletakse Euroopa Parlamendi tähelepanekuid 2019. aasta kohta, eelkõige hangete valdkonnas astutud samme seoses renditöötajate raamlepingu eduka sõlmimisega Itaalias 2019. aastal ja selle täieliku vastavusega liidu hanke-eeskirjadele; võtab teadmiseks parandusmeetmed, mis võeti kasutusele selleks, et parandada juhtimisstruktuuri ning taastada ameti tegevuse läbipaistvus ja maine;

2. märgib rahuloluga, et amet jätkas 2019. aastal tegevuse täiustamist, et luua täielikult tõhus ja tulemuslik sisekontrollisüsteem kontrollikeskkondade, riskijuhtimise, kontrollitegevuse, teavitamise ja kommunikatsiooni ning järelevalvega tegelemise kaudu; väljendab heameelt sisekontrolli tehtud enesehindamise järelduse üle, mille kohaselt oli sisekontrollisüsteemide üldine olukord 2019. aastal võrreldes 2018. aastaga märkimisväärselt paranenud;

Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluse tulemused

3. märgib, et pärast Euroopa Pettustevastaselt Ametilt 2018. aasta lõpus saadud aruannet, mida käsitleti põhjalikult 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise raportis, on amet algatanud kolm distsiplinaarmenetlust, mis on praegu pooleli; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile pärast distsiplinaarmenetluse lõpule viimist selle tulemustest aru;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

4. märgib, et 2019. aastal tehtud eelarve jälgimise alaste pingutuste tulemusel oli eelarve täitmise määr 95,22 % ehk ligikaudu samal tasemel nagu 2018. aastal (95,02 %); märgib, et maksete assigneeringute täitmise määr oli 89,86 %, mis on 1,78 % suurem kui eelnenud aastal (88,08 %);

([1]) ELT C 391, 18.11.2019, lk 41.

5. tuletab meelde, et eelarveaastate 2016 ja 2017 kohta esitatud kontrollikoja aruannete kohaselt olid ameti hankemenetlused ajutiste töötajate puhul Kreekas ja ameti Lesbosel renditud ruumide puhul reeglitevastased; tuletab meelde, et eelarveaasta 2018 kohta esitatud kontrollikoja aruande kohaselt jõudis kontrollikoda järeldusele, et ameti hankemenetlused ajutiste töötajate puhul Itaalias olid reeglitevastased, kuigi nende lepingute alusel ei olnud veel makseid tehtud; märgib murega, et eelarveaasta 2019 kohta esitatud kontrollikoja aruande kohaselt puudus ameti välisekspertide valimise ja lepingute sõlmimise menetlustes süstemaatiliselt usaldusväärne kontrolljälg, mis omakorda põhjustas tõendite puudumise selle kohta, et amet oli eksperte oma valikumenetlustes võrdselt kohelnud; võtab teadmiseks, et kontrollikoja arvamuse kohaselt (välja arvatud eelarveaastate 2016, 2017 ja 2018 maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta esitatud märkustega arvamuses kirjeldatud mõju summas 13 868 576 eurot ja 2019. aastal leitud viga summas 111 304 eurot) on 31. detsembril 2019 lõppenud aasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed; taunib asjaolu, et kontrollikoja järelduse kohaselt olid ameti maksed Itaalia ja Kreeka ajutistele töötajatele reeglitevastased; väljendab heameelt asjaolu üle, et amet võttis 2019. aastal puuduste kõrvaldamiseks parandusmeetmeid;

6. tuletab meelde ameti tähtsust Euroopa ühise varjupaigasüsteemi arendamisel ja rõhutab, et amet annab positiivse panuse varjupaiga taotlemise juhtumite menetlemise sidususe suurendamisse, liikmesriikide praktilise koostöö tugevdamisse varjupaigaküsimustes Euroopas, aitab liikmesriikidel täita oma kohustusi seoses abivajavate inimeste kaitsega ja toimib varjupaigavaldkonna eksperdikeskusena; tuletab meelde, et 2019. aastal esitasid saatjata alaealised EL+ riikides ligikaudu 17 700 rahvusvahelise kaitse taotlust; rõhutab, kui oluline on tagada alaealistele spetsiaalne vastuvõtusüsteem, mis neid nende olukorras kaitseb;

7. tunneb heameelt asjaolu üle, et amet on alates 2018. aastast võtnud meetmeid kõigi kontrollikoja tähelepanekute suhtes ning kontrollikoja aruande kohaselt oli tegevuskava 61 meetmest 30 lõpule viidud ja 31 rakendamine oli pooleli; rõhutab, et varjupaigataotlejate taotluste õiglane ja inimlik menetlemine on liidu prioriteet; võtab teadmiseks kontrollikoja 2019. aasta leiu, et ameti eelarves puudub ettenägematute kulude reserv ettenägematute ja kiireloomuliste operatiivvajaduste rahastamiseks; väljendab sellega seoses heameelt, et hiljuti loodi eelarvepunkt ettenägematute kulude katmiseks vajalike vahendite eraldamiseks, mis tulenevad ettenägematust ja kiireloomulisest operatiivtegevusest liikmesriikide toetamiseks;

Tulemuslikkus

8. märgib kahetsusega, et amet tegi 2019. aastal kokku 9 871 makset, millest 1 312 (13,29 %) tehti hilinemisega; märgib, et 46 arve eest maksti 25 652,34 eurot intressi; märgib, et 2019. aasta novembris ja detsembris maksti arveid õigeaegsemalt; ergutab ametit säilitama ja parandama oma sellealaseid tulemusi ning jätkama selleteemalist aruandlust oma iga-aastases tegevusaruandes;

9. võtab rahuloluga teadmiseks ameti 2019. aastal tehtud edusammud iga-aastase tööprogrammi elluviimisel; märgib, et amet saavutas eelnevalt kindlaks määratud iga-aastasest 347st eesmärgist edukalt 82 %, ületas ootusi 43 % peamiste tulemusnäitajate puhul, täitis peamistest tulemusnäitajatest 31 %, täitis peaaegu 8 % peamistest tulemusnäitajatest ega saavutanud 8 % peamistest tulemusnäitajatest;

10. märgib, et haldusnõukogu võttis 7. juunil 2019 vastu lisanäitajad, mida muudeti 18. veebruaril 2020 ja milles nõutakse haldusnõukogule kvartaliaruannete esitamist järgmistes valdkondades: ameti tööprogrammi elluviimine, eelarve ja rahandus, inimressursid, töötajate kaasamine, sisekontroll ja hanked;

Personalipoliitika

11. märgib, et 31. detsembril 2019. aastal oli ametikohtade loetelust täidetud 75,35 %, kusjuures liidu eelarves kinnitatud 284 ajutisest teenistujast oli ametisse nimetatud 214 (2018. aastal oli kinnitatud ametikohti 214); märgib, et 2019. aastal töötas ameti heaks ka 72 lepingulist töötajat ja 9 lähetatud riiklikku eksperti; märgib rahuloluga, et ameti värbamiskavas on 2020. aastaks ette nähtud 500 töötajat; juhib tähelepanu asjaolule, et ametil ei oleks võimalik pakkuda liikmesriikide varjupaigasüsteemidele kriitilise tähtsusega tuge ajutisi töötajaid ja liikmesriikide lähetatud riiklikke eksperte kasutamata; võtab teadmiseks ameti ettepaneku luua 500 liikmesriigi eksperdist koosnev varjupaigaekspertide reservnimekiri; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles seda küsimust kiiresti hindama ja käsitlema, mis võimaldaks ametil oma volitusi täielikult täita; väljendab heameelt asjaolu üle, et töölevõtmise olukord on märkimisväärselt paranenud; rõhutab, et amet peab jätkama edusamme töölevõtmisel; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selle kava elluviimise seisust aru;

12. tunneb kahetsust, et amet tugineb jätkuvat ajutistele töötajatele, et kompenseerida riiklike lähetatud ekspertide puudumist; kutsub liikmesriike üles täitma oma kohustusi seoses riiklike ekspertidega, kuna selle kohustuse täitmata jätmine sunnib ametit tuginema välistele töövõtjatele;

13. innustab ametit töötama välja pikaajalist personalipoliitika raamistikku, milles käsitletakse töö- ja eraelu tasakaalu, elukestvat nõustamist ja karjäärijuhtimist, soolist tasakaalu, kaugtööd, geograafilist tasakaalu ning puuetega inimeste töölevõtmist ja integreerimist;

14. märgib murega, et 2019. aastal oli kõrgemas juhtkonnas kaheksa meest ja kolm naist; märgib rahuloluga, et haldusnõukogus saavutati hea sooline tasakaal (16 meest ja 16 naist); palub ametil tagada tulevikus kõrgema juhtkonna ja töötajate tasandil sooline tasakaal;

15. märgib, et amet võttis 2019. aastal vastu inimväärikuse kaitsmise ja ahistamise ennetamise poliitika;

16. võtab ameti vastuse põhjal teadmiseks, et 2019. aastal oli täidetud 81 % ametikohtadest (mis on 7 % rohkem kui 2018. aastal) ning tööjõu voolavus vähenes 10 %-lt 2018. aastal 7 %-le 2019. aastal;

17. märgib, et Euroopa Kohtus on pooleli kohtuasi (C-948/19, Manpower Lit.), mis puudutab ajutiste töötajate kasutamist ja milles käsitletakse mitmeid direktiivi 2008/104/EÜ ([2]) liidu ametite suhtes kohaldamisega seotud küsimusi.

Hanked

18. väljendab heameelt, et 15. veebruaril 2019 võeti vastu ameti hanke-eeskirjade ja lepingute haldamise standardne töökord ning et on võetud meetmeid, mis on seotud hangetega tegelevate kohapealsete büroode koolitamise ja nendega suhtlemisega;

Huvide konfliktide ennetamine ja ohjamine, eetika ning läbipaistvus

19. võtab teadmiseks kontrollikoja leiu, et töötajate arvu 5-protsendilise vähendamise eesmärgist kinni pidamine on toonud ametis nii Kreekas kui ka Itaalias IT-teenuste valdkonnas kaasa vajakajäämised ja raskused asjaomaste lepingute ajastuse ja kestuse prognoosimisel, ning väljendab heameelt, et amet on muutnud lepingute vormi, et lisada igasse lepingusse loetelu tulemustest, mis tuleb lepingu alusel saavutada; kutsub ametit üles säilitama valvsus, et ameti ja IKT-konsultantide vahelise ajutise töötajasuhte või töösuhte suhtes ei valitseks selgusetus ega tekiks vääritimõistmist;

20. võtab teadmiseks ameti vastuse eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile huvide deklaratsiooni kohta, milles märgiti, et kõik töötajad allkirjastavad teenistusse asumisel huvide deklaratsiooni; märgib, et kõigi haldusnõukogu liikmete ja tegevdirektori huvide deklaratsioonid ja elulookirjeldused on avaldatud ameti veebisaidil; palub ametil avaldada viivitamata oma veebisaidil kõigi muude kõrgema juhtkonna liikmete huvide deklaratsioonid ja elulookirjeldused ning anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selleks võetud meetmetest aru; rõhutab, et sellised deklaratsioonid tuleks koostada sõltumatult ja need ei tohiks põhineda üksnes isiku enda kinnitusel;

21. väljendab heameelt seoses ameti huvide konfliktide ennetamise ja ohjamise poliitika läbivaatamisega, tuginedes komisjoni viimastele suunistele; soovitab integreerida need poliitikameetmed ameti kõikidesse tegevustesse, nagu koolitus, hanked ja töötajate värbamine;

22. rõhutab asjaolu, et kehtivas liidu institutsioonide ja ametite suhtes kohaldatavas eetikaraamistikus on märkimisväärsed puudused, mis on tingitud selle killustatusest ja kehtivate sätete kooskõlastamatusest; rõhutab, et nende küsimustega tuleks tegeleda, luues ühise eetikaraamistiku, millega tagatakse kõrgete eetikastandardite kohaldamine kõigi liidu institutsioonide ja ametite suhtes;

23. rõhutab, et teatavad ametiisikud täidavad huvide konflikti puudumise deklaratsiooni ja hindavad ka eetikastandardite järgimist ise; toonitab aga, et iseenda koostatud kinnitused ega hinnangud ei ole piisavad, mistõttu on vaja lisakontrolli;

24. märgib rahuloluga, et tugevdati eetika- ja usaldusväärsusprotsesse, sealhulgas teadlikkuse suurendamise meetmeid; tunneb heameelt selle üle, et haldusnõukogu võttis vastu inimväärikuse kaitsmise ning psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise ennetamise poliitika, samuti konfidentsiaalsete nõustajate ametisse nimetamise menetluse rakendamise ja eetikakorrespondendi nimetamise üle inimressursside meeskonna koosseisu; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile nende meetmete rakendamisest ja tulemuslikkusest aru;

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/104/EÜ renditöö kohta (ELT L 327, 5.12.2008, lk 9).

25. väljendab heameelt, et haldusnõukogu 20. septembri 2019. aasta otsusega võeti vastu suunised rikkumisest teatamise kohta, ning märgib, et ameti personaliüksus teavitas töötajaid nendest arengutest e-posti teel; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selle meetme rakendamisest ja tulemuslikkusest aru;

Sisekontroll

26. väljendab heameelt, et kontrollikoja andmetel taastati asutusesisene õigusteenistus, võeti tööle vanem õigusametnik eesmärgiga seda valdkonda tugevdada, võeti tööle ka järelkontrolör ning loodi uus sise- ja järelkontrolliteenistus; märgib, et siseauditi üksuse loomine on alles kaalumisel ning oodatakse ära kulutasuvuse analüüsi rakendamine;

27. väljendab heameelt tegevdirektori 30. septembri 2019. aasta otsuse üle ameti tundlike ülesannete kindlaksmääramise ja haldamise kohta; palub ametil dokumenteerida leevendavad kontrollid, kui loetelus suhtes on vaja teha erandeid;

28. võtab ameti mitmest asukohast tulenevate probleemidega seoses teadmiseks pingutused, mida amet on kontoriruumide üürilepingute sõlmimisel teinud kohaldatavate eeskirjade järgimiseks; märgib, et ametilt oodatakse ruumide ja nendega seotud teenuste haldamise poliitika kasutuselevõtmist 2021. aasta esimeseks kvartaliks; kutsub ametit üles jätkuvalt tasakaalustama operatiivvajadusi vajadusega järgida kohaldatavaid eeskirju;

Muud märkused

29. võtab teadmiseks, et ameti haldusnõukogu võttis 26. novembril 2019 vastu uue organisatsiooni skeemi; võtab teadmiseks ameti juhtimisstruktuuride, sealhulgas täitevbüroo kohustuste tugevdamise; rõhutab, kui oluline on veelgi tugevdada hankefunktsiooni, võttes arvesse kontrollikoja leide seoses eeskirjadevastaste menetluste ja nendega seotud maksetega; võtab teadmiseks ameti vastuse kontrollikoja leidudele ja ameti võetud meetmed nende puuduste kordumise vältimiseks;

30. juhib tähelepanu meedias ilmunud teadetele, et amet kogus rändajate kohta ebaseaduslikult isikuandmeid, teavitamata sellest inimesi, kelle andmeid koguti ([3]); võtab teadmiseks Euroopa Andmekaitseinspektori poolt ametile saadetud kirja seoses sotsiaalmeedia seirega, milles ta järeldas, et ameti tegevus selles valdkonnas on vastuolus isikuandmete kaitse üldmäärusega ([4]); tunneb heameelt Euroopa Andmekaitseinspektori saadetud kirjale järgnenud ameti otsuse üle peatada määramata ajaks oma seiretegevus sotsiaalmeedias;

31. rõhutab, kui oluline on suurendada ameti sisetegevuse ja juhtimismenetluste digitaliseerimist; rõhutab, et amet peab jätkama selles valdkonnas ennetavat tegutsemist, et iga hinna eest vältida ametitevahelist digilõhet; rõhutab siiski vajadust võtta kõik vajalikud turvameetmed, et vältida ohtu töödeldava teabe turvalisusele internetis;

32. ergutab ametit jätkama oma töö ja tegevuse edendamist, et suurendada oma avalikku nähtavust;

33. kutsub ametit üles jätkama tihedamat koostööd ja heade tavade vahetamist teiste liidu asutustega, et suurendada tõhusust (inimressursid, hoonete haldamine, IT-teenused ja turvalisus);

34. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 29. aprilli 2021. aasta resolutsioonile ([5]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([3]) https://euobserver.com/investigations/146856
([4]) https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-11-12_reply_easo_ssm_final_reply_en.pdf
([5]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0215.